

Store udfordringer med at mindske forbruget af antipsykotisk medicin til personer med demens

En ny rapport udarbejdet af Sundhedsdatastyrelsen analyserer tallene bag forbruget af antipsykotisk medicin blandt ældre med demens i perioden 2014-2022. Rapporten bekræfter, at der stadig er store udfordringer med at nedbringe forbruget.

En ny rapport udarbejdet af Sundhedsdatastyrelsen viser, at der stadig er store udfordringer med at nedbringe forbruget af antipsykotisk medicin til ældre med demens.

Som beskrevet i en [artikel](#) her på hjemmesiden i juli 2023, ligger andelen af ældre med demens, der behandles med antipsykotisk medicin, på et uændret højt niveau trods erklærede ønsker om at nedbringe forbruget.

Sundhedsdatastyrelsens nye rapport bekræfter, at udviklingen i forbruget blandt ældre med demens på 65 år eller derover er stort set uændret siden 2016, hvor den Nationale Demenshandlingsplan blev udarbejdet.

Et af de centrale mål i handlingsplanen var, at en forbedret pleje- og behandlingsindsats skulle halvere forbruget af antipsykotisk medicin blandt borgere med demens inden udgangen af 2025.

Alligevel ligger andelen af ældre borgere med demens, der bor i plejebolig, og som behandles med antipsykotisk medicin, stabilt omkring 26-27 %. Det er betydeligt højere end blandt hjemmeboende ældre med demens, hvor andelen ligger omkring 14 %. Siden 2016 er der dog sket et fald i andelen af ældre borgere med demens, der er i behandling i mere end 12 måneder – det vil sige i længerevarende behandling – med antipsykotisk medicin.

Kurven nægter at knække

Knap 7.600 ældre borgere med demens, svarende til 19,6 %, indløste mindst én recept på antipsykotisk medicin i 2022. Det svarer til niveauet i 2016, hvor den Nationale Demenshandlingsplan 2025 som nævnt blev udarbejdet.

Størstedelen blev som anbefalet behandlet med såkaldte andengenerations (dvs. nyere) antipsykotiske lægemidler i 2022. De to hyppigst anvendte antipsykotiske lægemidler i 2022 var quetiapin (Seroquel) i lavdosis og risperidon (Risperdal), som begge er andengenerations lægemidler. Haloperidol (Serenase), som er et førstegenerations (dvs. ældre) lægemiddel, blev anvendt som det tredje hyppigste antipsykotikum.

Regionale og kommunale forskelle

Region Hovedstaden og Region Syddanmark er de to eneste regioner, hvor der kan spores et lille fald i brugen af antipsykotisk medicin på henholdsvis 1,1 og 1,4 procentpoint fra 2014 til 2022. De to regioner har ikke desto mindre fortsat den højeste andel ældre borgere med demens i behandling med antipsykotisk medicin generelt – og også den højeste andel i behandling med førstegenerations antipsykotika.

Ser man på fordelingen på kommunalt plan, havde sønderjyske kommuner såsom Tønder, Sønderborg og Aabenraa den højeste andel (28-31 %) af ældre borgere med demens i behandling med antipsykotisk medicin i 2022.

Hvem starter behandlingen?

Egen læge opstartede hovedparten (61 %) af behandlingsforløbene med antipsykotisk medicin til ældre borgere med demens i 2022. Det svarer nogenlunde til mønstret i 2015. Den høje andel skal ses i lyset af, at egen læge – fx i kraft af en funktion som plejehjems-læge – i det hele taget er ansvarlig for hovedparten af behandlingen af ældre borgere med demens.

I Region Midtjylland (72 %) og Region Nordjylland (68 %) blev en større del af ældre borgere med demens opstartet med antipsykotisk medicin af egen læge end i de øvrige regioner (56-60 %) i 2022.

Hospitalslæger står for opstart af den næststørste andel af behandlingsforløbene (20-35 %), mens psykiatere kun står for en forsvindende lille andel (0-1 %) af forløbene.

Med og uden psykiatrisk diagnose

Som nævnt er andelen af borgere, der er i længerevarende behandling med antipsykotisk medicin, faldet i alle regioner i 2021 sammenlignet med 2015.

Den største nedgang ses i Region Hovedstaden og Region Midtjylland, hvor andelen af borgere i længerevarende behandling er faldet med 11 procentpoint.

Ikke overraskende er brugen af antipsykotisk medicin højere blandt ældre borgere med en psykiatrisk diagnose end blandt ældre borgere uden en sådan diagnose. Faktisk var andelen af borgere med demens, der indløste recept på antipsykotisk medicin i 2022, mere end tre gange så høj blandt dem med en psykiatrisk diagnose sammenlignet med ældre borgere med demens uden en psykiatrisk diagnose.

Andelen, som var i længerevarende behandling i 2021, er faldet med 11 procentpoint blandt ældre borgere med demens og en psykiatrisk diagnose. For ældre borgere med demens uden en psykiatrisk diagnose har andelen i længerevarende behandling ligget stabilt siden 2015.

Ældre borgere med demens, der er i behandling med antipsykotisk medicin, har flere indlæggelser og er hyppigere i kontakt med deres alment praktiserende læge sammenlignet med ældre borgere med demens, som ikke er i antipsykotisk behandling.

**Opfølgning på demensområdet – status for behandling med antipsykotika. København:
Sundhedsdatastyrelsen; 2023**

[Sundhedsdatastyrelsen](#)

Oprettet: 31. oktober 2023